

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตสำหรับผู้ที่เป็โรคทางจิตเวช ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่รับผิดชอบงานสุขภาพจิต ทั้งหมด จำนวน 226 คนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน 2549

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตสำหรับผู้ที่เป็โรคทางจิตเวช ที่ผู้ศึกษาพัฒนามาจากกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช ในมาตรฐานงานสุขภาพจิตและจิตเวชในระบบบริการสาธารณสุข ของกรมสุขภาพจิต (2548) โดยมีข้อคำถาม 10 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการตรวจความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.86 ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 คน และนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรครูเดอร์ และริชาร์ดสัน 21 (KR-21) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ แล้วให้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่งแบบสอบถามกลับคืน

ผลการศึกษา

กิจกรรมที่มีการปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตส่วนใหญ่คือ การให้ความรู้แก่ครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้ป่วยร้อยละ 92.50 และกิจกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดสารเสพติดทุกชนิดโดยการทำกลุ่มเมทริกซ์ โปรแกรมเพียงร้อยละ 53.50 เหตุผลที่ไม่ปฏิบัติคือ บุคลากรมีจำนวนน้อย ภาระงานมาก ญาติและผู้ป่วยไม่ให้ความร่วมมือ ญาติไม่มีเวลาดูแลผู้ป่วย พื้นที่ห่างไกล การเดินทางไปปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างลำบาก มีการทำกลุ่มดังกล่าวในโรงพยาบาลชุมชน บุคลากรไม่มีความรู้ ไม่ผ่านการอบรม และขาดทักษะในการทำกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาเรื่องการปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตสำหรับผู้ที่เป็นโรคทางจิตเวชของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านปฏิบัติการพยาบาล จากผลการศึกษา พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย มีบางกิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ และเหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเพราะ บุคลากรไม่มีความรู้ไม่ผ่านการอบรม ขาดทักษะในการทำกลุ่ม จากข้อมูลดังกล่าว ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรม ให้ความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพแก่บุคคลผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิต ในทุกระดับ
2. ด้านการบริหาร นำเสนอแก่ผู้บริหาร ถึงเหตุผลที่บุคลากรไม่ปฏิบัติงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเช่น ภาระงานมาก บุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดทักษะและขาดความรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและกำหนดนโยบาย ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิต สำหรับผู้ที่เป็นโรคทางจิตเวช

ข้อจำกัดในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตสำหรับผู้ที่เป็นโรคทางจิตเวช ซึ่งในบางพื้นที่ที่ไม่มีผู้ป่วยหรือผู้ติดสารเสพติดอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างตอบว่าไม่ปฏิบัติได้ ดังนั้นจึงน่าจะได้มีการปรับเครื่องมือในการศึกษา โดยเพิ่มข้อความเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีผู้ป่วยในความรับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงความจริงมากที่สุด